Idazlea/Idazlana: Hedoi Etxarte/ SORTALDEKOAK

BIOGRAFIA: Hedoi Etxarte Moreno (Iruñea, Nafarroa Garaia, 1986ko apirilaren 28a -) euskal idazlea eta biolin-jotzailea da. Aitor Etxarte pedagogoaren semea da. Biolinean lizentziaduna da Nafarroako Goi Mailako Musika Kontserbatorioan eta Itzulpengintza eta Interpretazioan Euskal Herriko Unibertsitatean. Iruñeko Katakrak[1] liburu dendako kidea da eta hainbat hedabidetako kolaboratzailea, Berria egunkarian *Larrepetit* atalean idazten du artikulua larunbatetan.

BERRIAK:

Liburuarekin batera, *Zerua eta sua*, *Usozaleak*, *Audi A4* zuria eta *Merced karrikatik gatoz* ikus-entzunezkoak landu ditu beste lagun batzuekin elkarlanean,

BIDEOAK:

SORTALDEKOAK, ARTEFAKTUA
Sortaldekoak, Hedoi Etxarte - hamaika telebista
Sortaldekoak - KULTUR SHAREA

KRITIKAK:

Lehergailuak mundu erabat administratuari Ibai Atutxa Ordeñana / *Argia*, 2021-12-26
Horrenbestez, poemetako oroitzapenak irakurri daitezke mundu erabat administratuaren arauei gainezka eginez bezala. Kolektiboa da norbanakoa, kaosa da ordena, larrua jotzeko dira bankuak eta hilerriak, greba mugagabeak dira festak, merkantziek ez diote erantzuten truke-balioari, eta desirak hartzen ditu gorputzak. Guztiaren erdigunean dago Merced karrika: isilduen sorlekua eta zapalduen gurutzalekua.
Sormarka Igor Estankona / *Deia*, 2021-11-06
Hedoi Etxartek abilezia hori dauka: badaki bihurtzen anekdota esplikazio. Azpiegitura eta gainegitura poetizatuak dira pasarte asko.
"Sortaldekoak", eurasiar ukituko liburu kultu eta era berean langile auzoko erromantze antzeko hau. Eboluzio horretan Hedoik ez du biolentzia erabilgarria bazter utzi, ez dio artez idazteari muzin egin. Hala ere elipsiaren eta fabularen alde egiten du oraingoan, beharbada, nabarmenago. Hunkigarriak eta era berean hausnarketa eragiten dutenak dira liburuko poema luze eta ederrenak.Liburu asko daude, hala ere, liburu honetan. Geografiak besteko garrantzia dauka garaiak, eta garaiak besteko garrantzia emozioak.
Sortaldetik, maitasunez Asier Urkiza / *Berria*, 2021-10-17
***Suzko lilia*-ko (2008) iruditeria surrealista eta bortitzetik aldentzen da, tonu patxadatsuago baten alde eginez. Akaso *Sinplistak*-ekin (2012) izan dezake antz handiagoa, poemen egitura aski narratiboari dagokionez. *Sortaldekoak*en ildoa, aldiz, beste harena baino lirikoagoa da, samurragoa.Narratiba intimo eta indibiduala batetik, talde/klase bateko kide izatearen kontzientzia, bestetik. Bi horien arteko tentsioan bermatutako tradizioaren kontaketa da obra, sortalderako**

bidaia.Poema gehienetan bi narratiben —indibiduala eta kolektiboa— arteko oreka ondo gobernatzen jakin du Etxartek, batik bat minetik zein epikatik idazterakoan.

NEURE AZPIMARRAK:
Dagoeneko zauriak minik ematen ez duenean, orbainak ematen du min (Bertolt Brecht)

BAT

MALETA
Badakit ez dela momentua baina oroitzapenak maleta batean sartzen ari naiz. Hotel Tres Reyesen afitxa, Sanferminetara egindako ihesaldia, paperezko kolonia muestra bat,Touluseko itxulapikoa…biharamunean ihes egingo duenak bezala.
USOZALEAK
bost urte nituen hiriko usoen kontra jo nuen makila. Alde ez zuena behin eta berriro kolpatu nuen.agure batek zakarrontzian sartu zuen
11 ASTE ETA 2 EGUN
Louise Gluck saritu zuten Nobelekoek. gutxira odolbilduarekin etorri zinen.ginekologoak eman zigun berria: ez zuen taupadarik. Gu jaio ginen solairuan jakin genuen bere ahizpa hilik zegoela.
AHOTSA
Haurrak geuk dauzkagunetik greba orokorreko egunetatik itzultzen gara ahots apurtuekin-Greba orokorreko gauetan, zangoak nekatuta ohean
MASKARA
Eta pentatu nuen ezagutzen ari nintzela sendalari askoren bilerak, izaerak….
JAIOBERRIAREN LANTUA
Haurtxoa negarrez ari da. Utzi dio negar egiteari eta ….. ez dakizu zergatik
SOINUEN ISPILUA
1998ko Gabonetan , Lisboan, Carlos Paredesen disko bat erosi genuen. Hoberena zen ala zoriz erosi genuen.
ZORIONTASUNA, EDERTASUNA ETA GERRA HOTZA
Zoriontasuna: egunean sei kafesne, Edertasuna: kalorien kontrola. Gerra hotza: errusiarren arteko fratrizidio artistiko bat izan zen**.**
PASEOA
ZIzur txikitik bueltan oinez traktore berde bat ikusi nuen. gure amatxi bisitatzeko jaisten nintzen. Detektibe sailen fan handiena zen. ez nituen pistolak eta rellenoak nahi , baizik e ta pIlar beste urte gure aldamenean egotea.

LEHERGAILUEN ERABILERAREN KONTRA
Ez zen hiri gerrillen taktikez ari, bikote egonkorren egunerokoaz baizik. Halako lehergailu bat bidaltzen baduzu ez dago egiaren kontra babestuta. kaosaren lege guztiak suntsiketaren alde dauzkagu bestela.

ILUNTZEAN
Hau ulertzerik ez dago ???
BI ARIMAK
Bi polo ditut bata da narratiba intimo eta indibidual bat, exibizionismo ariketa bat. Bestea talde kide garela. langile jendea, jende xehea ez dugun horrek alkartua. Klase bat
IKUZGAILUA
ikuzgailuan sartu nuen kamiseta.lehortu nuen, tolestu nuen, Ezkaba txirrindaz igo, pixa egiteko prepuzioa atera nuen, berriro sartu nuen kamiseta ikuzgailuan
GEURE GREBA MUGAGABEA
etenaldia da banketerako giltza
ZABORRAREN KAMIOIA
(Zer den zaborraren kamioia modu literarioz azalduta) gauero gonapetik datozen biadiari itsuak dira
MERCED KARRIKATIK GATOZ (sehaska kanta)
Dormitaleria baino zabalagoa eta Caldereria baino hezeagoa. 36an hil zituzten 23 gorriengandik. Baionako juduak Merced karrikatik datoz

BI Zer da pertsona bere historiarik gabe?

BIZITZA ZEN
Ikusten ditut Donibaneko edadeko emakumeak gurpildun aulkian eta atzetik bultzak Kolonbiako emakumeak. Badakit osasunean nor den hauskorrena. Garrantzitsua da bultzatzen den orgatxoa.
MIRUA
Zergatik uste dugu animaliek egiten duten guztia bizirautea dela?
AGIRIA
Apirilaren 26an jaioko zen, bidean galdu zen, ordea.
AZKEN NAHIA
Ez zen inoiz libururik gabe etxetik irtetzen. Nola jakingo genuen 2020an hilko zirela biak, Merced karrikako seme-alabak
ISPILU HANDIA
Bruselara hegazkinez lehen aldiz. larrua jo genuen berriz. eta esan nizun bular ederrak zirela. Ez dut gorputz itsusi bat baina ez da dagokidan gorputza. hAlako batean esan zenidan haurdun zinela.

ALABAREN OIHALA

Idoia filmaren logistikaz arduratzen da. Zapi bat oparitu zion gure alabari jaio aurretik. orain lepoan jartzen dut alabaren usaina daukalako eta bera e dagoelako etxean.

MAITASUN POLITIKAK

Zer da maitasuna, politika,askatasuna, eta maitasunaren politika

TITIBURUA ETA TXUPETEA

Duela 3.000 urtetik ekoiztu ditu gizakiak

BATERIA

Sakelakoari bateria agortzen ari zitzaion. atzetik sartu nion kablea

CHAVISTAK

dokumentala ikusi ondoren sentitu nintzen gizon horri lotuta. Kafe asko hartzen zituen. sendiaren genealogia amatxirekin hasten zela zioen.beti zeramatzala liburu pilo bat. Kafea, amatxiren argia eta liburuak, chavismoaren irudia.

ESPAZIOAREN LOGIKA

Alemaniako langileek bazekiten autopistak tanke astunak garraiatzeko egiten zirela bazekiten. badakigu kaleko toki ilunak,badakigu kaleak ustu dituztela kotxe partikularrez..

PIXA EGIN DUT

Arantzadiko ibaiertzean, eta Eritzeko magalean, eta GAvdosen biluzik, astindu dut zakila,...

EREITEKO BEZPERAK

Zer afaldu zuten Bastillako iraultzaileek? norekin egin zuten lo? Wagnerrek 1849ko Dresdenen ihes egin zuen eta LURREKO MELODIARIK EDERRENAK SORTU ZITUEN. eta bla bala bla

GEURE GREBA MUGAGABEA (Brechten erara)

ez dut pitorik ulertzen

ZOR DITUDAN GUTUNAK

erantzungo niola, erantzungo niola eta egunero nuen bezpera. Handik gutxira eraman zuten aita ospitalera. Hamalau urte lehenago felazio bat egin zidaten. Bere amtsetako gizona nintzela esan zidan. gero bestelako txolarreak sartu ziren bere bizitzan eta nirean.

IMENASA 51

Etxarte pobrea, balbula hidraulikoa hautsi da, bi ordu dauzkazu berri bat egiteko.1913an jaio zen Emiliano Echarte Aguinaga, 2005ean hil zenean etxarte Aginaga zen baina ez zuen zerikusirik nagusia zen Echarte aberatsarekin.

HIRU

BEINTZA-LABAIEN

Mendate lanbrotuaren amaierara joaten ginen urtero gaztainak biltzera. etxera itzultzean egosten genituen. Marmelada ere egin genuen

(honek ipuin txiki bat dirudi, ez du ezer poesia estilotik. Kontakizun bat da)

LABEZOMORROA EGONGELAN

Gure eraikinera labezomorroak iritsi dira. Oso pozoi estrategikoa da erabilitakoa. Dilema militar bat sortu zait: batekin topo egiten dudanean nola dakit pozoia jan duen ala ez?
(txorrada maxima)

PANKARTA

Petatxo oihal dendara joan ginen. Pankarta egiteko oihla erosi genuen. BOTERE GUZTIA BIRIBILGUNEI. OTRO FIN DEL MUNDO ES POSIBLE. HIlerrian, zure hiletan, pankarta hura zabaldu zuten, gure zelulako kideek, egin zenuen azken greba orokorrekoa (zer tema du greba orokorrekin???

ESKOZIAKO BANKUA (ALA ESERLEKUA)

Eskozia zen aitak gehien desiratu zuen munduko tokia. Skye uharteko kanpinean egon ginen.17 urtekin itzuli nintzen. nire laugarren sexu harremana izan nuen kalezulo batean italiar batekin. NEUKAN ZAKILA TENTE(er dela eta orden hau?) ZEN NESKA ITALIAR BAT.

AURREZKI KUTXA

Kontu bat ireki nahi zion haurrari Pilar Berezibarrek. Ezin diot halako izena duen (Aitor) norbaiti konturik ireki ez baitago santutegian. Nagusiak baietz esan zuen. Alemaniar bat etorriko bazen ere ez zela santutegian izena agertuko.

FUNTZIONARIOAK

Iruña kafetegiak metro koadro gehiago PRIBATIZATU zituen Udalarekin besoz beso. Gure belaunaldikoek(aitaren lagunak) hiru ahots izan genituen: Trantsizioaren alde, kontra eta besteak lan ona bilatu zutenak.Funtzionarioak bezala, bere eguneroko ekarpena negargarria da. Baina gure osteko belaunaldia are okerragoa izan da. Bakar batek ere ez zuen LKIrekin loturarik. Nik hil berria zen aitarekin gelditu nahi nuen eta ez bere gaztaroaz hitzegiteko horiekin.

BISITAK

Gaixoa egonkor dagoenean, solasa. Heriotza gerturatzean, solasik ez.Azken egunetan, ez dira gelan sartzen.Zergatik h hain diferente, hain isil, heriotzaren aurreko edukazioan.

ZUMARRAREN OINETAN

Berriz nabarmendu zen hankarteak ukitzerako heze behar duela.Ez zinela depilatu baina ni ezta ere. Iruñerriko desiraren eta ongizatearen hobekuntzarako toki nabarmena da hori.

PETIT ECOLIER

HIlero billetetan ordaintzen genion alokairua andrexar faxista hari. Andreak dozena erdi bat pisu zituen jabetzan baina ez aski euro behar adina dutxatzeko.

NIRE AUZOKIDEEN HERIOTZAZ

Ez dut ezer txarrik nahi haientzat. Juan da eraikineko euskaldun bakarra.Batzuetan haien heriotzarekin egiten dut amets zeren gure etxeak soilik 67 metro koadro dauzka.

GALLETEN KAXA

Metalezko galleta kaxa ireki eta tximeleta bat atera zenean. Orain iraungitako gallletak ez dira tximeleta bihurtzen.

EZ DIRA ZAPOREAK (oroitzapenak dira)

zaporeak: zer, non. (Ia poema luzeena-3 orrialde- halako zerrenda amaigabearekin)

BI MARIAK

1897an VLADIMIR(LENIN) erbestean zegoen. Egunkarietan eskela bat argitaratu zuten: bere ama zendu da Moskun. Baina ez zen bere ama beste bat baizik. Leninen ama presondegietako harrera gela ilunetan paketeak eramaten zizkien. Bere seme-alabek mundua inarrosi zuten hamar egunetan.

ATARI EDER BAT

Zeure lorategi barrura sartzen utzi didazu kondiziorik gabe. ederra da lorategia, zu bezala, gu bezala,. Egun on mutiko eder.

AUDI4 ZURIA

Gracianorena zen oraindik eta, beraz, merezi zuen konpontzea. Graciano, Nafarroako goma pilotako txapelduna. INgresatu zuten gerora. Hurrengo urtean, Gracianoren iloba ari zen gidatzen eta Soriatik gertu orein bat harrapatu zuten.

DRAGOIAK

Gure osaba Intxortan hil zuten, DRAGOIEN BATALOiko gudaria zen , JSUko kidea. GUre izeba Oiartzunen hil zuten. Gure osaben osaba, PLUS ULTRA tabernaren sortzaileak ihes egin behar izan zuen Bartzelonara. 38ko bonbardaketa batean hil zuten bere emaztearekin.Dragoiak gara, zerua eta sua. IRUDITU ZAIT GURE SORTALDEA IKUSI DUDALA UNION CERRAJERAKO SARRERAN (93.ORR) soRTALDEAK kasu honetan talde baten sorrera esan nahi al du? HItz joko bikoitza??? Dragoiak daude gure itsasontzian. Iruditu zait gure familia osoa ikusi dudala. Sahatsek ura tindatzen zuten, erresiñolak entzuten genituen, gurea zen errekaldea, DRAGOIAK GINEN, ZERUA ETA SUA.

LAU

INSTITUTU ALDAKETA

Ezaguna zen Nieves eduki politikoa zuten afixak gelatik kenarazten zituelako. Egun batzul lehenago ETAren atentatua egon zen Zangozan. Garai hartan indarkeriaren aurka nengoen. Aznar etorri zen hiletara . Kritikatu nuen Iraken kontrako gerra hasi zuen gizona. Irakaslea, metro eta erdiko emakumea garrasika hasi zitzaidan. Ez nuen gainditu hiruhilabetea. Alde egin nuen azken urtea han ez egiteko, horrela iritsi nintzen institutu berrira.

GURE ZAKURRA

Institutuko historia irakaslea onena izan zen. Bazen berari buruzko mito bat: zakurra hil zitzaionean baimena hartu zuela, tristurak jota. Negarrez ari naiz ez dudalako nahi gure zakurra, inoiz, hil dadin.

OSTIRALA

Ostiralean kale nagusiko Joaquin May MUSIKA ESKOLATIK atera eta etxera joaten nintzen amarekin. Polizien pilota bat egongelan zeukan gure amatxi Pilarrek, polizia batek botatakoa. Hiru gauza batu naute amarekin: polizia eta zakurrekiko beldurrak eta txigorki gozoek.

OSPITALEKO APARKALEKUA

Igandea da ospitaleko aparkalekuan. Zergatik dauzkate bixita gutxiago asteburuetan? (hau beste batean ere esan du) Ireki dute ZIUko itxarongelako atea, podeis pasar.

KAMISETEN HAUTAKETAZ

Orain kamiseta bat hautatzean pentsaten dut non eta norekin jantzi nuen.

SAHATS NEGARTIA

Sahats negartiaren inguruan zegoen mundua:musika egiten zuen iturria. Toki sakraua.erakusketak ikustera joaten ginen eta kanpoaldean xiringak topatzen genituen. eskulturez inguratuta.

TANZANIAKO DORTOKA

Orain, astearte guztiak dira urriaren 27a. Goizean deituko didazu, hanka sartu duen haurraren ahotsarekin esateko atarian zaudela anbulantzia baten zain, larrialdietara joateko.

CURRICULUM EZKUTUA

EHUko plan pedagogikoa,EHUko Gazte Orkresta, Eibarko opaketetan bi neskekin txortan,

ESKIBEL

Irakasle nintzenean eszitatu ninduen ikasle bakarra, emakume lasaia zen, azkar ibiltzen denetakoa, ez zuen mundua epaitzen,muxukatzen nizkion bularrak dutxan ohean sofan, ez genuen mapa afektibo berririk asmatu,

BLAS LOPEZEKO ETXEA

Bitxia da zuek biak lagunak izatea, hain euskalduna bata, hain espainiarra bestea. (Lagun horri buruzko gogoetak)

LANEGUNAREN ILUNABARREAN

Nire epitafio musikalean SESBekoaren zer bertsio jarriko dudan. Nik maite dut CCCP (galdegaia ez dago ondo)

HANNAHRI GALDERA

Hanna, zure ustez , etxeko zakurrei buruz ari garenean , hitz egin dezakegu giza kondizioaz?

HITZORDUA

MUtilak larreko bizitzaz hitz egiten du etengabe. Neska hitz egiten hasten da , hutsunea betetzeko bezala

GEURE GAINETIK IZARRAK BAKARRIK

Rusia Spetsnaz Inteligencia Militar Por encima de nosotros Sólo Las Estrellas Ejército Veterano Fuerzas Especiales Defensa Спецназ ГРУ Над Нами Только Звезды 3x5 pies Bandera Bandera Color vivo Doble Cosido Latón Ojales

Herri bat galdu genuen baina amets bat irabazi. Zin egin digutena desagertu da.Nola konfederatu zakur saldoak.

LIBURUTEGI PARALELOAK

Liburuzaina HIL ZITZAIDANEAN ulertu nuen: bizidunen liburutegiek bizirik behar dituzte liburuzainak.

PLUS ULTRA

Hil zinenean tiraderan neuzkan zuk egindako galtzerdi pare guztiak gordetzen ditut. eta zure bizitza gorostiaren drupa heltzen denean bezala belztu zen.(errepika) Horregatik itzultzen naiz argazki honetara, belztu aurreko bizitza betearenera. (halako kronika bat egiten du: Emily Dickinson irakurtzen dudanean,Zarauzko argazkia da, mutxioko maldan behera ikusten zaitut, Xabier Lizardi 1933ko uztailean hil zen, zure osabaren taernaren irekiera ospatu zenuen, ikusi zenituen kartzelan ama eta aita,) eta oraindik zuregandik ikusten dut mundua. Zuk amonaren begietatik ikusten zenuen bezalaxe.

GALDERAK:

- Zer adierazten du GURE GAINETIK IZARRAK BAKARRIK? Errusiako talde militar bereziaren leloa da, ezta?
- Sexuak garrantzi handia dauka poemetan. Sexuak